

Ja! Naakt als de stenen

A capella

- Gouden vis!* 13
De namen zijn blauw 14
Een gevaarlijke onderneming 15
Wat ben ik zonder liefde? 16
noem het een gordijn van spiegels 17
Streel je litteken 18
Ons huis was bij zee 19
Grote rivier! Draai om! 20
duizend gele 21
nee! nee! 22
Jeugdherinneringen 24
Bwoehoeoe! 27
Vandaag 28
In de academie 30
Ja liefste, tot mijn lippen bloeden 32
Morgen win ik de staatsloterij 33

De namen zijn blauw

- Llano de Oscar* 37
In de koepelzaal 38
De schaal van Stevens 41
Aya! 43
Onder de sterren 45
Het bezit van de aandacht 47
Dichter! 49

De weg van het water 52

Boem de nacht

I

- ik doe de gordijnen open* 71
In het donker 73
Als ze ontwaakt 75
De vrouw van de toonladders 77
De handen in het meisje 79
Achter het botenhuis 81
zonder gebladerte geen wind 83
'This thing called love' 84
De meeuw van Treytel 86
In het vijfde element 88

II

- Onder de open hemel 91
Volgens de overlevering 93
In de openbaarheid 98
Op weg naar de koelkast 100
Aangaande uw verzoek om een zelfportret 103

Waterstudies

- Vuistregels 109
Vers twee 110
Domino 112
Inblazing 113
Jong landschap 114
Karaoke-blues 115
Het magerebrugwonder 116
Nee en ja 117
Hoe de zon 118
Zijn kikkers de kanaries 119
De lezeres van Kertész 120

Indringend lezen volgens dr. Drop 121
Op bezoek in het atelier 124
Wortel en staart 126
Konvooi op drift 127
Geval driehonderdacht 128
Over het zoeken naar nieuwe wegen zoals verhaald door
Gerrit de Veer 129
Dwars 132
Het Leidse manuscript van Aldhelm 134
Glas is een trage vloeistof 135

Kleur de schaduwen

Wai (bij de Westertoren) 139
Okay 141
Handpalmpapier 142
Voorbij Bredene 143
Sprookje (gabba gabba hey) 144
Uit de bomen afgedaald 145
Ook de vissen 146
Oud toneelstuk overgeschreven 147
Als bootjes in het donker 150
Å i å ä è ö 151
Appel 153
De negen levens van de bouwlocatie 154
De eerste-ei-varianties 157
Uit de aantekeningen van Eckermann 159
De bomen van het woud 161
In 163
Scheel protocol 164
Onderweg (naar Jandl) 166
Buren 168
Lieve 171
Droomgedicht 172

Bericht van het eiland 173
Na de hausse 174
Een vis die dorst 175
Shirland Road 179
Groet 180
Hotelramen 181
De O van Oedipus 182
Hoe 183
Monk leeft 184

Bij eb is je eiland groter

Worstelen met de plooiën van de tent 189
Toespraak tot het plafond 190
Om te verdwalen 191
Spoor terug 192
Open dag 193
De kaartenmaker 194
Routes 195
Voor het vertrek 196
Tempo tempi 198
In het huis van de kindse mensen 200
Slaapliedje 201
Staande golf 202
Voorbij de schaal van Beaufort 204
Ontmoetingen 206
Ah (een doucheliëd) 210
Daaag 213
Vlinderverhuizing 214
Na een avondlang televisiegesprek 215
Zonder titel 216
Welkom vreemdeling 217
In het land van de praatjes 218
Brief over het regeringsbeleid 220

Dat was gisteren 221
Staartveren 223
Gedachten tussen A'dam Zuid en Bussum Zuid 225
Marx ging naar Zaltbommel 227
Ademgaten (Dick Hillenius) 231
Bevindingen 235

Aantekeningen 237

--

Gouden vis!
Draai de hemel om!

Licht de stad, de haven op.
Laat de ramen stralen.
Kleur de kade,
De donkere bootjes rood, de hoge kranen.
Haal de dag boven water.

De vuurtoren wacht.
Het standbeeld van Colón wacht.
De markt van San José. De meeuwen.
De brede straten met de platanen.

Het lichtrood van de dromen.
Het donker van de onrust.
Het lichtblauw van het verlangen.

De horizon wacht.
De passagiers die naderen,
Linda. De vroege wind.
De taxi's bij de pier. De douane.
De muren van deze hotelkamer.

Spring
Grote gouden vis. Spring!

--

De namen zijn blauw
Het geluk is een klokhuis
De zon schijnt door alles heen

De namen zijn geel
Het strand is een drempel
De tijd heeft een houten been

De namen zijn rood
Het verlangen is een kano
Zalmen springen van steen tot steen

De nacht is een zwaluw
De wind is een droom
De maan hangt in een boom

De ochtend valt open
De dag is overal
De namen zijn adem

--

Een gevaarlijke onderneming
je dromen echt te maken

Wie weet
wat er uit de hoed komt

Misschien wel een wortel
of een rode haring

een derde been of een diepe zucht

een albino auto ongeluk
of een gouden geraamte

Vaya!
Er zit niets anders op

Nietwaar, princesa!

--

Wat ben ik zonder liefde?
Een rammelend bekken.
Een rinkelend cimbaal.

Zonder twijfel.
1 Korintiërs 13:1.
Het goddelijke moet vrouwelijk zijn.
Jaweh een meisje.
Allah is Karin, is Shirazeh.
Allah is Hester.

Wat zou de ochtend donker zijn
de tijd verstikkend
mijn stem verlaten
het leven een voortdurend
voorover vallen zonder houvast.

Vouw de handen!
Zing het lied!
O Hoogste!
U is mijn droom, mijn troost.
U is mijn haven.

In U zal ik vrede vinden.

--

noem het een gordijn van spiegels
noem het voor mijn part een blinde muur

in ieder geval iets
dat ons omgeeft

iets dat ontwricht of ontzet moet worden
opengebrouwen om doorzicht te

om tussen de woorden de wereld
in al haar veelvoud

om tussen de woorden de dingen
in al hun enkelvoud

niet te kunnen lezen
maar te zien

te zien zonder
aap noot mies ertussen

--

Streel je litteken,
Michel.
Luister naar je geweten.

Wees redelijk. Schaam je.
Beter je leven.
Laat je splijten, laat je delen.

Zoek je staart, zoek je zelf.
Reis de wereld rond.
Wantrouw het lichaam, het heden.

Jaag je schaduw na
Alma Ata, Kioto, Tlaxcala
bezoek de heilige plaatsen,
de beurzen, de grote steden.

Verzamel bezittingen, kinderen.
Stapel ze op.
Schrijf je naam in neon op de gevel.

Volg het gezond verstand.
Spaar en presteer.
Luister naar je geweten.

Zoals ijzer ijzer scherpt
zo scherpt het je wezen.

Ja! Streel het litteken.
Doe je best.
Later, later zal alles helen.

--

Ons huis was bij zee

een schommel
hangend in de nacht

aan twee rookpluimen

het huis was leeg
bootjes op het behang

de zee was heel hoog
de vissen hapten naar lucht

de wind was sterk
het zand blafte naar de maan

de vraag was
of de ramen open of dicht

we vochten verbeten
de maan boog door

de wind bleef staan

--

Grote rivier! Draai om!
Stroom terug naar de bergen
Vertrouw het laagland, de steden niet.
Hier regeren boze krachten
Hier wordt iedere bocht recht gesneden.

De wind is oker en verstikkend
Het tarief domineert alles
En de velden zien groen van het gif.

Draai om! Neem me mee!
Ik speel accordeon
Ik kan de kaart lezen.

We gaan tot boven de boomgrens
Ik bouw een hut.
We luisteren naar de stilte
We prijzen de lucht.
En 's nachts tellen we de satellieten.

Geen tijd te verliezen.
Avanti, kameraad!

We vergeten de vaandels
De grote woorden, de blaasmuziek
Het is geen gisteren meer.
We denken niet aan winst of verlies.
De toekomst komt later.

--

duizend gele
duizend rode

ciccia
ruk je wortels los

duizend gele
duizend rode

laat de logica beneden
sla de atlas open

laat je verleden los

mijn armen zijn sterk
mijn schouders zijn sterk

duizend gele
duizend rode

ik vang je op

--

Nee! Nee!
Het is niet je innerlijk
dat je hoort.
Niet je verlangen, niet je geweten.

Het is een aap
een donkere aap in je nek
die zo indringend fluistert.

Je denkt dat je hoofd zwaar is
van het filosoferen.
Je denkt dat je knieën kraken
door het gewicht van de tijdgeest,
dat je maag van streek is door je onbewuste.

Het is de aap.
Vriend, het is de aap.

Daarom heb je geen inzicht
geen kern, geen greep op je motieven.
Daarom voelt je lichaam abstract.
Daarom doet het pijn.

De vraag wie ben ik
die dicteert hij.
De zin der dingen
het saldo, de vooruitgang
dat zijn zijn fantomen.

Laat je niet verblinden door trots
door schaamte, door de levens van grote mannen.
Laat je niet verleiden
door het fatsoen, de loopbaan
de vijf betoverende codes van de jeugd.

Hou op met piekeren
schuif de boeken opzij
zeg alle afspraken
alle lezingen, alle bezoek af.

De aap staat op de agenda.
De aap is prioriteit no. 1
De wil tot weten, het zwarte hart
de aap is de baas.

Zit in de nacht
wees stil en wacht.

Jeugdherinneringen

Ik liep voortdurend
in het donker.
Ze vroegen van alles.
Ik snapte het niet.
Te veel.
Dan weer dit, dan weer dat.
Grote mensen.
Geen touw aan vast te knopen.
Soms kwamen ze
meestal stonden ze op het punt van vertrek
druk bezig om straks terug te komen.

Ik paste voortdurend op
met name voor hun onhandigheid
de slordige bewegingen
waardoor van alles in duizend
scherven kapot viel.
Wijn over tafel, boter op de vloer.
En tegen elkaar opbotsen
o pardon, elleboog tegen je hoofd.
Deur tegen je neus.

Een ramp!
Je kon geen oog dichtdoen.

De onbehouwenheid van hun gedrag
ook in de omgang,
niet te geloven,
bestond hoofdzakelijk
uit twee soorten gebaren:
rukken en trekken, duwen en wringen.

En wat ze zeiden.
Het ene rare verhaal na het andere.
Dan gingen ze op hun hurken zitten:
Mijn bloebel schatje. Mijn woebeledoe konijn.
Tante Tía bijvoorbeeld:
Ooo wat leuk. Maak er nog maar een. Ik ben zo terug.

Je moest altijd voor jezelf zorgen.

De enigen waar nog verstandig
mee te praten viel,
dat waren de bejaarden.
Maar, ook niet altijd en allemaal.

Soms leerde je per ongeluk iets.
De straat oversteken, lezen
het verschil tussen rechts en links
een kuil graven, tellen, de telefoon opnemen
het verschil tussen vinden en stelen, daar en hier.

God ja, al die verschillen.
Zoals ik daar verstrikt in raakte.
Nachten lag ik wakker
om het verschil tussen goed en kwaad
om dat te snappen.

En dan de regels. Al die lange mensen
die zich over je heen bogen
en taal uitsloegen
en aan je oren zaten
en nerveus uitlegden hoe het moest.

Als Ans er niet geweest was!

Je kon ze geen moment alleen laten
of ze bouwden weer een stad,
stond de vlakke achter de tuinen
ineens tjokvol huizen, winkels en verkeer.
Uiteraard niet over nagedacht.
Te druk bezig om de baas te spelen.

Ze sleepten je ook overal heen.
Geboorteplaatsen. Pensions. Natte campings.
Schoolreisjes. Familie. Vogelreservaten.
Landen waar ze kaas aten en met dokters
zonder witte jas en waar de taxi's te hard reden.
Toestanden.

Absoluut geen beschaving.